

זה התהליך!

לשם שאר השרים של ממשלת לוי אשכול. תוצאה מכך, גברה הנוכחות של הגוש בחברון במהירות. תחילה תפסו את בניין המושל הצבאי. לאחר מכן הוקמה להם קריית-ארבע. כשכונה קטנה. היא גדלה והפכה עיר, בירת השילטון של גוש-אמונים. כך, בעבור 3000 שנים, חזרה בירת ישראל מירושלים לחברון.

מקריית-ארבע נשלחו הזרועות לעבר חברון הערבית. מערת-המכפלה נכבשה בשרשרת של פרובוקציות דתיות. נערכו התנחלויות סמליות על הגבעות הסמוכות. נעקרו כרמים. ליל-הבדולח הראשון נערך בחלחול. ונגרמה התסיסה שבמהלכה נהרגו נערים ערביים. בכל התהליך הזה היה המימנש הצבאי מין זנב ממשמש, חיידעור שנדרש מדי פעם לאסוף את השברים ולנקות את השטח, לאסור אנשים ולהטיל עוצר.

(לפי הדועת סגן-שר-הביטחון בכנסת. זהו עוצר מסוג חדש — עוצר שאינו חל על שטח. אלא על הערבים בלבד).

השיא התקרב כאשר פלשו הנשים העליונות של הגוש לבניין המכונה בית הדסה. גם מנחם בגין, שהוא עבד נרצע של גוש-אמונים, הבין כי זוהי פגיעה חמורה בביטחון המדינה. הוא רצה לגרשן. אך לא העז. בחסותו של בגין, המופעל על-ידי הגוש כמו בובה על חוטים, התבססו הנשים. בעיקבות נוכחות זו באה ההחלטה לאכלס את מרכז חברון על-ידי אנשי הגוש. התוצאה היתה בלתי-ימנעת, והיא היתה ברורה מראש: כמו מי שאינו כסיד מוחלט: התחלת המרד המזויין של העם הפלסטיני בי שטחים הכבושים.

הוא התחיל, כמוכן, בחברון.

ה עידן החדש החל עם הריגת החייל מישיבת-ההסדר. יהושע סלומה.

זה נראה כמעשה חריג וחד-פעמי. וניתן היה להתעלם ממשעותו. אך אי-אפשר להתעלם מן ההמשך: פתיחת האש על קבוצת החיילים של ישיבת-ההסדר, בלב העיר, זהו אקט של פתיחת מיזחמה, במזוא מוכן המידה.

התגובה לא אחרה לבוא. שר-הביטחון-בפועל, אליקים העזני, הכריז על החלטתו כטלויזיה וברדיו: לגרש את שלושת ראשי הציבור בהרחברון. שר-הביטחון-הרשמי, עזר וייצמן, מיהר למלא אחרי ההוראה עוד באותו לילה.

וייצמן הוא אדם יותר מדי אינטליגנטי, מכדי שלא יידע כי זהו מעשה של אידיוטיזם טהור. אפשר לקרוא זאת בכל ספר על מילחמות עממיות מן הסוג הזה: כאשר מסלקים את המנהיגים הגלויים והממוסדים, עוברת ההנהגה לידי מנהיגים מחתרתיים, קיצוניים ויעילים יותר. זהו אל-ף-בי"ת.

ההמשך ברור מראש.

מצד אחד: הטלתי-עוצר, עונשים קולקטיביים, פיצוץ בחים, מעצרים המוניים תוך מכות ועינויים, גירוש אישים, הפקעת אדמות, חקיקת חוקים, הקמת התנחלויות, יריות על הפגנות — כל הרשימה הידועה של שילטון קולוניאלי מתמוטט, בתוספת כמה המצאות ישראליות מקוריות.

ומצד שני: הפגנות, שביתות כלליות, ידוי אבנים, מחתרות, התנגשויות עם כוחות-הביטחון, מארבים, הריגה — כל הרשימה הידועה של אוכלוסיה המתמרדת נגד שילטון זה, בתוספת כמה המצאות פלסטיניות מקוריות. דם, שינאה, מוות, והכז לחינם.

ח ינם — כי התוצאה ידועה מראש. אין פיתרונות ישראלים לבעייה זו, מלבד שנים: הפסקה ישראלית להקמת מדינה פלסטינית, או גירוש כל האוכלוסיה הפלסטינית מן השטחים המוחזקים, וצירוף השטחים הרוקים למדינת-ישראל.

כל שאר הפיתרונות שהוצעו השבוע, על-ידי מיגוון עגום של פוליטיקאים עלובי-נפש ומשותקיי-מוח, בממשלה וב-אופוזיציה, אינם אלא דיבריי-הבל.

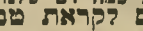
גם אילו היה הרוב בישראל מצטרף לגוש-אמונים, כמו מנחם בגין, או נכנע לה, כמו עזר וייצמן, היה הפיתרון של הגוש בלתי-ייתן לביצוע.

ישראל מבודדת בעולם. בעוד כמה חודשים, בתום הבחירות בארצות-הברית, תחול הרעה חמורה נוספת במצבה של ישראל, ולא חשוב מי ייבחר. השלום היש-ראלי-מצרי לא יוכל להחזיק מעמד במצב של הקצנה חמורה נוספת. ובמדינה של תופת, של דיכוי, של הרג וגירוש — ייווצר קרע פנימי נורא, מלווה בהתקוממות מוסרית ובירדה.

הדרך של גוש-אמונים יכולה להוביל מהר-הכרון רק דהר הפמון — מצדה.

הבעייה הפלסטינית היא בעייה מדינית. אין לה פיתרון אמיתי, אלא פיתרון מדיני. וצורת הפיתרון המדיני נתונה מראש. בביטחון מוחלט. שמו הגדרה עצמית.

השאלה אינה אם יתגשם פיתרון זה. השאלה היא כמה דם יישפך עד שיתגשם.

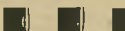

כמה דם שלהם, כמה דם שלנו. אנחנו הזדקנים לקראת טבח הרדי.

ראלי-מצרי נתן לממשלת-בגין יד חופשית למסירת הגדה כולה לגוש-אמונים.

ההרגשה היא עתה: "אין לנו מה להפי סיד. אם נשב בשקט, יולקחו מאיתנו ארמון תינו, כפרינו וערינו. אם נילחם, יש סיכוי לסיכוד המזימה".

עמים אחרים הגיעו לאותה המסקנה בנסיבות דומות. זהו המצב הקלאסי של מרד מזויין.

י תכן כי ניתן היה למנוע, או לפחות לדחות, התפתחות זו, אילו הבין שר-הביטחון את הבעייה הפלסטינית כפי שהבין את הבעייה המצרית. למרבה הצער, לא התפנה עזר וייצמן מעולם למחשבה רצינית על נושא

ההתחלות: ההתנחלות הראשונה

זה. הוא ראה בה, לכל היותר, את אחת ההשלכות של יחסי ישראל-מצריים.

מאז כהונת משה דיין כשר-הביטחון, אין מנהיגות של ממשלת ישראל בודה וברצועה. אך יש שם מנהיגות ישראלית אחרת.

הדבר חייב להאמר בצורה חותכת: מזה כמה שנים, השילטון הישראלי בשטחים המוחזקים הוא שילטון של גוש-אמונים.

אילו פשטו כל המושלים הצבאיים את מדיציה-ל (דבר שהיה משפר את יוקרת המדים האלה בארץ ובעולם) והיו לובשים את מדיו של גוש-אמונים, היה הדבר תורם להבהרת המצב לאשורו.

מאז פלשו אנשי הגוש לחברון, לפני 12 שנים, תוך הונאת צה"ל והפרת צו המושל הצבאי, רוקדים כל המושלים הצבאיים לפי החליל של הגוש. אחדים עושים זאת מרצון, אחרים בחריקת-שיניים.

כך או כך, השילטון של הגוש קיים, וממדי שדת-ישראל הרשמית אינה אלא ממשלת צדדים בשטחים הכבושים, זרוע מכצעת של הגוש.

חברון היתה תמיד מרכז הגוש. שם הוא קבע את קצב המאורעות. שם הוא יצר את העובדות המוגמרות, שימי שו דוגמה ומופת לאנשי בשאר האזורים.

אין זה מיקרה שחברון הפכה גם מוקד התגובה.

ת חילה פלשו אנשי גוש-אמונים למלון בחברון. שם אץ אליהם יגאל אלון, כדי להתחנף אליהם ול-היעזר בהם במילחמתו נגד משה דיין. אחרי אלון מיהרו

ה היה בלתי-ימנע. יש חוקיות פנימית למאבקים עממיים בשטחים כבושים.

השאלה היתה רק: מתי זה יקרה, ובאילו נסיבות. עכשיו אנחנו יודעים את התשובה.

מ אז ראשית הכיבוש, ביוני 1967, ועד אמצע שנות ה-70, שקטה האוכלוסיה בשטחים המוחזקים. ההסבר — או האמתלה — לפאסיוויזם זה היתה בנוסח "מה אנחנו יכולים לעשות? אנחנו חיים תחת כיבוש. אנחנו חסרי-אונים. גורלנו נתון בידי אש"ף והמדינות הערביות".

פה ושם היו פעולות אלימות. אך אלה בוצעו על-ידי שליחים שבאו מן החוץ, או על-ידי תאי-מחתרת קטנים שהופעלו מן החוץ.

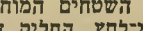
מה היו הסיבות האמיתיות לשקט זה? קודם כל, עצם ההלם של הכיבוש. הניצחון המדהים של צה"ל במלחמת ששת-הימים יצר דמות של אדם-עליון ישראלי, שכל התנגדות לו תהיה לשווא.

שנית, התיקוה שהמצב לא יוכל להימשך לאורך ימים. העולם הנאור והמדינות הערביות לא ירשו זאת. הנה, ארטורטו, יתחיל הלחץ הגדול על ישראל, והיא תצטרך להיסוג. ואכן, בכל שנה קרה משהו, שהוין תיקוהו זו — החלטה 242, תוכנית-רוג'רס, שליחות יארינג ועוד.

שלישית, המדיניות הבלתי-שיגריתית של משה דיין, שכיהן אז כסולטאן שטחים המוחזקים. הוא פתח את הגשרים, מנע מוקדי-לחץ, החליק את פני הדברים. גם בימיו לא היה שילטון-הכיבוש "ליברלי", כפי שנאמר פעמים ללא-ספור, אך הוא היה אינטליגנטי — וזוהי תופעה נדירה למדי.

רביעית, ההלם של "ספטמבר השחור" ב-1970, שהכי-ריח את אש"ף להעביר את בסיסיו מירדן ללבנון, ולהיעזר שם מחדש.

על כל פנים — הגדה שקטה. ברצועה היתה אמנם התלקחות, אך היא דוכאה במסע ברוטאלי של טרור-נגדי. בניצוחו של אריק שרון, שהוכיח את עצמו כטרוריסט מוכשר יותר מאשר החובבנים המקומיים.

ה שלב השני החל זמן-מה אחרי מלחמת יום-הכיפורים. היה זה השלב של התארגנות למרי אזרחי.

גם לשינוי זה היו כמה סיבות. בין השאר: השינוי הפסיכולוגי הכביר שאירע ביום שחיילים מצריים הצליחו לחצות את התעלה ולכבוש בסערה את המעוזים של קו ברילב המהולל.

תחושת-הכוח שהציפה את העולם הערבי כולה, כאשר חרס-הנפט שינה את המפה הכלכלית והמדינית של העולם. התבססות אש"ף כמימשל-בפועל של חלק ניכר מלב-נון, תוך אירגון מינהל אזרחי וצבא סדיר משלו.

ההכרה הגוברת בעולם שאין פיתרון ליסכסוך בלי הקמתה של מדינה פלסטינית, והאהדה הגוברת לעניין הפלסטיני בכל רחבי העולם.

אך סיבות אלה בשדעצמן דא היו מחוקקות את השינוי, לוא הפתייע התהליך זכ אורך הדרך כמעשים ישראלים.

הכיבוש האינטליגנטי של דיין פינה את מקומו לכיבוש המטופש של שימעון פרס. תחת חסותו צמח גוש-אמונים, והחלה שרשרת רצופה של פרובוקציות, מקדום הלאה.

האוכלוסיה הכינה כי הזמן פועד לרעתה, מפני שאדמתה נלקחת מומנה בהדרגה, והמי-ציאות בשטח משתנה כנא-הרף בתוצאה מהקמתן של התנחלויות ככז איזורי הארץ.

ביום-האדמה פתחו כוחות-הביטחון של ממשלת-רבין באש על ערבים אזרחיים-ישראל, וההרג חישמל את כל העם הפלסטיני.

גדה המערבית החלה שורה של הפגנות גדולות, שבמהלכן ירו כוחות-הביטחון, "באוויר" והרגו גברים ונשים, נערים ונערות. כל אחד מן הקורבנות הפך קדוש.

שחישל את האחדות וכוח-ההחלטה של האוכלוסיה. בחירת ראשי-הערים החדשים, הצעירים והתקפים, סיפקה גרעין של הנהגה מקומית. במרוצת הזמן התגבשה הנהגה זו, התארגנה וכוננה את עצמה כ-ועדת ההכונה הלאומית.

פרשת באסם אי-שכעה השלימה את התהי-ליך. היא נכבשה סופית את האוכלוסיה כגדה, ביספה את המנהיגות המקומית, יצרה תודעה כללית שאין עוד מנוס מן המאבק, יהיה המחיר כאשר יהיה.

יוזמת אנוור אל-סאדאט, וסיכול נסיונו לכונן "מדינה-בדרך פלסטינית" באמצעות האוטונומיה, הגבירו את תחושת-החד-יפות. הפלסטינים מאמינים כי השלום היש-